

«Облік і фінанси». Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. Випуск 10 (37).– Ч.4. –Луцьк, 2013. – С. 31-40.

УДК 332.1

ПАУЛИК А. Я.,

старший викладач кафедри менеджменту та управління економічними процесами
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Розвиток кожного окремого регіону повинен здійснюватись з урахуванням його сильних та слабких сторін, загроз та можливостей, визначених та сформованих зовнішнім середовищем. З метою створення необхідних умов для їхнього стабільного економічного зростання та розвитку держава використовує набір фінансових важелів відповідно до визначених державною фінансовою політикою напрямів.

Фінансове забезпечення регіонального розвитку здійснюється за допомогою фінансового механізму, склад і структура якого визначаються рівнем розвитку економіки, відносинами власності, історичними особливостями окремої території.

Фінансовий механізм забезпечення регіонального розвитку включає комплекс фінансових методів і важелів впливу на соціально-економічний розвиток регіону. За допомогою конкретних фінансових форм і методів здійснюються розподільні та перерозподільні відносини, утворюються доходи суб'єктів економічної діяльності і відповідні фонди грошових коштів.

Фінансові методи охоплюють способи і прийоми впливу фінансів на економіку регіону, до яких належать: планування і прогнозування, інвестування, кредитування, фінансування, оподаткування, страхування, ціноутворення, фондоутворення, дисконтування тощо. Фінансові важелі – це спосіб, або інструмент впливу на економіку. До фінансових важелів належать: плани, прогнози, інвестиції, кредити, застави, лізинг, оренда, факторинг, трансферт, податок, збори, прибуток, ціна, грошові фонди, страхова премія, дисконт тощо.

Для реалізації заходів державної регіональної політики передбачено відповідні бюджетні механізми. Фінансове стимулювання розвитку економіки регіонів може відбуватися через такі механізми як бюджетне дотування та субсидування, бюджетне інвестування, бюджетне кредитування та погашення відсотків за кредитами, надання державних гарантій, надання податкових преференцій тощо. Відповідно до Бюджетного

кодексу України та закону України «Про засади державної регіональної політики» [1] фінансове забезпечення регіонального розвитку включає:

- міжбюджетні трансферти з державного бюджету місцевим бюджетам, а саме: дотацію вирівнювання – міжбюджетний трансферт на вирівнювання доходної здатності бюджету, який його одержує, а також додаткову дотацію на компенсацію втрат доходів місцевих бюджетів, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів, внаслідок наданих державою податкових пільг; трансферти (субвенції) з державного бюджету для розв’язання пріоритетних завдань стабільного розвитку регіонів;
- капітальні видатки державного бюджету;
- державні цільові програми, у тому числі програми подолання депресивності територій;
- угоди щодо регіонального розвитку;
- програми і заходи, включаючи інвестиційні програми (проекти), які реалізуються за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку

Слід зауважити, що, крім бюджетних джерел та механізмів в Україні все більше і більше для реалізації державної регіональної політики залучаються кошти об’єднані на договірній основі фінансових ресурсів суб’єктів регіональної політики, державних та приватних структур на основі принципів здійснення державно-приватного партнерства [2]. До недержавних механізмів залучення фінансових ресурсів належать, насамперед, інвестиційні механізми, кредитні, державно-приватне партнерство, міжнародна фінансова та технічна допомога.

Актуальною та прогресивною формою фінансування регіонального розвитку є інноваційна діяльність, яка здійснюється вітчизняними та іноземними інвесторами. Даний механізм фінансування передбачає реалізацію науково-технічних програм; розробку та впровадження нових ресурсозберігаючих технологій; створення інноваційних продуктів тощо. Кредитні механізми реалізуються через позики фінансових установ або місцеві позики та полягає в одержанні коштів за договорами про позику, заставу, іпотеку, через облігації місцевої позики [3, с. 64-65].

Для активізації економічного розвитку регіонів доцільним є формування системи інноваційних фінансових механізмів залучення довгострокових коштів до інвестиційних цільових державних програм, також створення регіональних фінансових механізмів забезпечення стабільності.

Список використаних джерел

1. Бюджетний кодекс України: від 08.07.2010 № 2456-VI [Електронний ресурс] / Верховна рада України. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Про засади державної регіональної політики Закон України (реєстр. № 0908 від 5.02.2015 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.
3. Базилюк Я. Б. Пріоритетні напрями підвищення результативності співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями / Я. Б. Базилюк // Фінанси України. – 2014. – № 1. – С. 54-66.

УДК 336.02

ПЕРШКО Л. О.,
к.е.н., доцент, старший науковий співробітник, доцент кафедри фінансів
Університет державної фіскальної служби України
ПЕРШКО О. О.,
студентка,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ

Фіскальна політика є вагомою складовою фінансової політики держави. Проведення фіскальної політики в Україні відбувається не завжди вдало. Це пояснюється багатьма обставинами, насамперед, непослідовністю економічної політики, мінливістю пріоритетів соціально-економічного розвитку, слабкістю основних складових ринкової інфраструктури, монополізмом виробників, а також, тим, що більшість нормативних актів, які стосуються цієї проблеми не узгоджені між собою.

Недостатня фіскальна ефективність основних бюджетоутворюючих податків на фоні істотного податкового навантаження спричиняє зростання тіньового сектора економіки, ухилення від оподаткування, а відтак зменшення податкових надходжень до бюджетів різних рівнів [1].

Ефективність фіскальної політики багато в чому залежить від швидкості реакції уряду на зміни в економіці. Через фіскальну політику держава безпосередньо може впливати на розвиток економіки, добиваючись її стійкого зростання, стабільності цін і повної зайнятості дієздатного населення. [2]. Нині в Україні існує ряд проблем, які пов'язані з реалізацією фіскальної політики. Природа фіскальних проблем полягає в тому, що їх не вдається вирішити раз і назавжди. Вони можуть виникати не тільки у разі надзвичайних ситуацій (наприклад, війна або стихійне лихо), негативного зовнішнього шоку або просто погіршення

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>